

7 Yleinen ennakkoäänestys

Sisällys

7.1	Ennakkoäänestyksen aika.....	2
	Ennakkoäänestysajanjakso.....	2
	Ennakkoäänestyksen päivittäiset ajat.....	2
	Päivittäisen ennakkoäänestystoimituksen lopettaminen.....	3
7.2	Oikeus äänestää ennakkoäänestyspaikalla	3
7.3	Ennakkoäänestyksestä tiedottaminen	3
	Seurakunta/seurakuntayhtymä tiedottaa	3
	Vaalitoimitsija tiedottaa	4
7.4	Ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijat.....	4
	Vaalitoimitsijoiden määrääminen	4
	Vaalitoimitsijan tehtävät pääpiirteittäin	5
7.5	Vaalimateriaali ja äänestyspaikan järjestäminen	6
	Vaalimateriaali	6
	Tilojen järjestäminen	6
	Opastus äänestyspaikalle	7
	Esteettömyys.....	7
	Muut järjestelyt.....	7

7.6	Järjestys äänestyspaikalla	8
7.7	Ennakkoäänestyksen toimittaminen	8
7.8	Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen	9
7.9	Äänestäjän avustaminen	10
7.10	Vaalitoimituksen keskeyttäminen	11
7.11	Luettelon pitäminen ennakolta äänestäneistä	11
7.12	Ennakkoäänestysasiakirjojen toimittaminen vaalilautakunnille	12
	Lähetekuorten lähettäminen	12
	Lähetekuorten lajittelu	12
7.13	Ennakkoäänestys laitoksissa	13

7.1 Ennakkoäänestyksen aika

Ennakkoäänestysajanjakso

Ennakkoäänestys seurakuntavaaleissa aloitetaan tiistaina 3.11.2026 ja se jatkuu saman viikon lauantaihin 7.11.2026. (KJ 9:21,1)

Ennakkoäänestyksen päivittäiset ajat

Äänestys tapahtuu:

- 1) yhdessä vaalilautakunnan määräämässä paikassa joka päivä kello 9–18; sekä
- 2) muissa paikoissa vaalilautakunnan määrääminä aikoina (KJ 9:21,1).

Päivittäisen ennakkoäänestystoimituksen lopettaminen

Kaikilla niillä äänestäjillä, jotka ennen ilmoitetun äänestysajan päättymistä ovat saapuneet odottamaan äänestysvuoroaan, on oikeus äänestää ennen kuin vaalitoimitus siinä äänestyspaikassa lopetetaan. Toimitusta ei siis saa keskeyttää tai lopettaa ennen kuin jokainen, joka äänestämistä varten on saapunut ennakkoäänestyspaikkaan ennen sen sulkemista, on saanut tilaisuuden käyttää äänioikeuttaan. Ilmoitetun äänestysajan päättyessä on äänestyspaikka suljettava. Sulkemisesta on sitä ennen ilmoitettava saapuvilla oleville äänestäjille. (KJ 9:26,3)

7.2 Oikeus äänestää ennakkoäänestyspaikalla

Äänestäjällä on oikeus äänestää minkä tahansa seurakunnan ennakkoäänestyspaikassa. Ennakkoäänestyspaikalla ei tutkita sitä, onko äänestäjäksi ilmoittautuvalla äänioikeutta jossakin seurakunnassa vai ei. Äänioikeuden olemassaolo tutkitaan vasta myöhemmin sen seurakunnan vaalilautakunnassa, jonka jäsen äänestäjä on ilmoittanut olevansa.

Äänestäjällä on oikeus äänestää sen seurakunnan ehdokaslistojen yhdistelmässä olevaa ehdokasta, jossa äänestäjä on merkitty äänioikeutetuksi (KJ 9:24,1).

7.3 Ennakkoäänestyksestä tiedottaminen

Seurakunta/seurakuntayhtymä tiedottaa

Vaalilautakunnan laatima kuulutus ennakkoäänestysajoista ja ennakkoäänestyspaikoista on kahdeksan päivää ennen ennakkoäänestyksen alkamista eli 26.10.2026 julkaistava yleisessä tietoverkossa ja pantava tarvittaessa julki seurakunnan ilmoitustau-

lulle, ja pidettävä siinä ennakkoäänestyksen päättymiseen asti. Kuulutuksesta tulee tämän lisäksi ilmoittaa lehdessä viimeistään viisi päivää ennen ennakkoäänestyksen alkamista eli 29.10.2026. (KJ 9:21,3)

Vaalitoimitsija tiedottaa

Ennakkoäänestyspaikan ulko-oveen tai muuhun sopivaan paikkaan on suositeltavaa kiinnittää tiedote ennakkoäänestysmahdollisuudesta ja -ajoista viimeistään muutama päivää ennen ennakkoäänestyksen alkamista. Tiedote pidetään esillä koko ennakkoäänestyksen ajan.

Opastus äänestyspaikalle tulee järjestää selkeästi ja näkyvillä paikoilla esimerkiksi ulkona kadunvarsitauluin ja viitoituksin. Myös sisälle ennakkoäänestyspaikkaan tulee järjestää tarpeellinen opastus.

7.4 Ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijat

Äänestyksen toimittamisesta yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa huolehtivat vaalitoimitsijat.

Vaalitoimitsijoiden määrääminen

Vaalilautakunta määrää vaalitoimitsijat yleisiin ennakkoäänestyspaikkoihin. Ennakkoäänestyksen toimittamista varten on syytä olla käytettävissä riittävä määrä asiakirjoja käsittelemään tottuneita ja tehtävään soveliaita täysi-ikäisiä vaalitoimitsijoita. Kussakin ennakkoäänestyspaikassa tulisi olla aina paikalla vähintään kaksi vaalitoimitsijaa.

Ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijan ei tarvitse olla vaalilautakunnan jäsen tai varajäsen. Myös seurakunnan työntekijä voidaan määrätä ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijaksi. Vaalitoimitsijan ei myöskään tarvitse välttämättä olla sen seurakunnan jäsen, jonka vaalilautakunta hänet vaalitoimitsijaksi määrää. Vaalitoimitsijana ei saa toimia

samassa seurakunnassa ehdokkaana oleva henkilö tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa sekä ehdokkaan kanssa avioliitonomaisissa olosuhteissa tai rekisteröidyssä parisuhteessa elävää henkilöä. (KJ 9:19,2)

Vaalilautakunnan on huolehdittava siitä, että ennakkoäänestyksen vaalitoimitsijaksi määrätyt henkilöt ovat hyvin perehdytettyjä tehtäväänsä. Vaalitoimitsijoilla tulee olla myös riittävä kielitaito sen mukaisesti kuin kirkkolaissa (652/2023), kielilaissa (423/2003) sekä saamelaisten kotiseutualueella myös saamen kielilaissa (1086/2003) on kielellisistä oikeuksista säädetty.

Vaalitoimitsijan tehtävät pääpiirteittäin

Vaalitoimitsija huolehtii ennakkoäänestyspaikassa seuraavista tehtävistä:

- 1) kunnostaa ennakkoäänestyspaikan äänestystä varten,
- 2) huolehtii siitä, että äänestyspaikassa on riittävästi ennakkoäänestysasiakirjoja ja -tarvikkeita sekä äänestyssuojia ja säilyttää ne ennakkoäänestyksen ajan,
- 3) huolehtii siitä, että ennakkoäänestyspaikassa on riittävästi tiedotteita ja opasteita, jotta äänestäjät voivat saada tietoa äänestyksen tarkemmista järjestelyistä
- 4) huolehtii äänestyksen kulusta sekä järjestyksestä ennakkoäänestyspaikalla,
- 5) toimii pyydettyinä vaaliavustajana
- 6) huolehtii kunkin ennakkoäänestyspäivän jälkeen siitä, että lähetekuoret toimitetaan viipymättä asianomaiselle vaalilautakunnalle
- 7) huolehtii ennakkoäänestyksen jälkeen siitä, että käyttämättömät vaaliasiakirjat, äänestäjistä pidettävät luettelot sekä vaalitarvikkeet palautetaan vaalilautakunnalle.

7.5 Vaalimateriaali ja äänestyspaikan järjestäminen

Ennakkoäänestyksessä on käytettävä kirkkojärjestyksessä tarkoitettua äänestyslippua sekä vaalikuorta ja lähetekuorta, jotka kirkkohallitus valmistuttaa ja seurakunnat tilaavat suoraan painotalolta (KJ 9:20). Näiden lisäksi on käytettävä lähetekirjelomaketta, joita voi tulostaa verkkosivulta [Seurakuntavaalit](#).

Lähetekirjeenä voidaan käyttää myös äänestäjälle lähettyä ilmoituskorttia (KJ 9:22).

Vaalimateriaali

Vaalitoimitsijalla tulee olla käytettävänä ainakin seuraava vaalimateriaali:

- 1) äänestyslippuja (valkoisia ja oransseja, ennakkoäänestyksessä myös niillä äänestyspaikoilla, jotka eivät kuulu seurakuntayhtymään)
- 2) lähetekirjelomakkeita
- 3) vaalikuoria
- 4) lähetekuoria
- 5) ennakolta äänestäneistä pidettäviä luetteloita
- 6) oman seurakunnan ehdokaslistojen yhdistelmiä
- 7) vaalileimasin tyynyineen (seurakunnan leimasin)
- 8) ennakkoäänestyspaikasta kertovia julisteita
- 9) kyniä, muistiinpanovälineitä, nastoja/tarroja julisteiden kiinnittämistä varten
- 10) seurakuntien osoiteluettelo (seurakuntien osoitteet ovat kootusti tulostettavissa [Seurakuntavaalit](#)-sivuilta).

Tilojen järjestäminen

Äänestyspaikalle on järjestettävä sellaiset tilat, joissa äänestäjät voivat tehdä äänestysmerkintänsä vaalisalaisuuden säilyttäen. Äänestyskopin tai muun vastaavan tilan tulee

olla sellainen, että äänestäjä voi täyttää äänestyslippunsa rauhassa ja muiden katseilta suojassa. Koska ennakoäänestys on valtakunnallinen, ei äänestyskopissa ole syytä pitää esillä ehdokaslistoja. Äänestyskopit ja tilat tulee sijoittaa siten, että niihin ei jouduta kulkemaan muiden koppien tai tilojen takaa. Äänestyskopin takana ei saa olla yleistä kulkureittiä, ja muun muassa ikkunoiden ja valvontakameroiden sijainnit on hyvä ottaa huomioon äänestyskoppien sijaintia suunnitellessa.

Opastus äänestyspaikalle

Opastus ennakoäänestyspaikalle tulee järjestää selkeästi esimerkiksi kadunvarsitau-luin tai oviin kiinnitettävien tiedottein ja viitoituksin. Itse äänestyspaikkaan voidaan lisäksi sijoittaa opasteita äänestäjien kulun helpottamiseksi.

Esteettömyys

Äänestyspaikka tulee sijoittaa rakennuksessa sellaiseen tilaan, että sinne pääsevät kulkemaan myös ne henkilöt, joiden kyky liikkua tai toimia on rajoittunut. Äänestyspaikkaa valittaessa on kiinnitettävä huomiota vammaisten ja apuvälineitä, kuten esimerkiksi sähkökäyttöistä pyörätuolia, käyttävien pääsyyn äänestyspaikalle.

Pyörätuolia käyttäviä varten tulisi järjestää myös sellainen äänestyskoppi tai muu tila, johon pyörätuoli mahtuu, ja jonka turvin äänestäjä voi muiden katseilta suojattuna täyttää äänestyslippunsa. Irrallinen syliin asetettava kirjoitusalue, jossa on näkösuoja, ei eduskunnan oikeusasiamiehen kannanoton mukaan riitä turvaamaan vaalisalaisuutta.

Muut järjestelyt

Äänestyspaikan järjestely on suunniteltava niin, että paloturvallisuudesta on huolehdittu. Esimerkiksi rakennuksen poistumistiet on pidettävä esteettömänä eikä poistumisteiden opasteita saa peittää.

7.6 Järjestys äänestyspaikalla

Äänestys on järjestettävä siten, että vaalisalaisuus säilyy. Äänestyspaikalla olevien on noudatettava niitä määräyksiä, joita vaalitoimitsija antaa järjestyksen ylläpitämiseksi ja vaalitoimituksen häiriöttömän kulun turvaamiseksi. (KL 9:21,2)

Äänestyspaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä ei saa äänestysaikana pitää puheita, julkipanna tai jakaa painettuja tai kirjoitettuja kehotuksia eikä muutoinkaan vaikuttaa tai yrittää vaikuttaa äänestäjien vaalivapauteen. (KL 9:21,1) Vaikuttamistoiminnan on tapahduttava vähintään kuulo- ja näköetäisyyden ulkopuolella äänestyspaikasta tai sinne välittömästi johtavalta kulkureitiltä.

7.7 Ennakoäänestyksen toimittaminen

Äänestys ennakoäänestyspaikalla toimitetaan seuraavasti: (KJ 9:23–27)

- 1) Äänestäjä ilmoittautuu vaalitoimitsijalle ja hänen henkilöllisyytensä selvitetään (kts. henkilöllisyyden toteamisesta lisää seuraavassa luvussa).
- 2) Vaalitoimitsija antaa äänestäjälle avoimen äänestyslipun tai äänestysliput. (Muut vaaliasiakirjat, eli vaalikuori, lähetekirje ja lähetekuori, otetaan esille ja täytetään vasta äänestysmerkinnän tekemisen jälkeen.)
- 3) Äänestäjä käy äänestyskopissa, jossa hän tekee vaalisalaisuuden säilyttäen merkinnän äänestyslippuun ja taittaa sen jälkeen äänestyslipun tai -liput. Jos äänestäjä huomaa tehneensä virheen ja haluaa uuden äänestyslipun, on ensiksi annettu äänestyslippu revittävä ennen uuden äänestyslipun antamista.
- 4) Äänestäjä palaa vaalitoimitsijan luokse ja panee taitetun äänestyslipun **leimamattomana** vaalitoimitsijan nähden vaalikuoreen. Silloin kun äänestyslippuja on kaksi (valkoinen ja oranssi), ne molemmat suljetaan samaan kuoreen.
- 5) Äänestäjä sulkee vaalikuoren ja vaalitoimitsija **leimaa kuoren**.

- 6) Vaalitoimitsija merkitsee äänestäjän nimen, seurakunnan ja äänestyspäivän kyseisen ennakkoäänestyspaikan ennakolta äänestäneistä pidettävään luetteloon.
- 7) Äänestäjä täyttää omalta osaltaan vaalitoimitsijan antaman lähetekirjeen ja allekirjoittaa sen. Lähetekirjeenä voidaan käyttää myös äänestäjälle lähetyn ilmoituskortin kääntöpuolta.
- 8) Vaalitoimitsija allekirjoittaa lähetekirjeen todistuksena siitä, että äänestys on tapahtunut vaalijärjestyksen säätämässä järjestyksessä.
- 9) Vaalitoimitsija laittaa vaalikuoren ja lähetekirjeen lähetekuoreen niin, että osoitekentässä näkyy vaalilautakunnan osoite, ja sulkee lähetekuoren äänestäjän nähden.
- 10) Vaalitoimitsija lähettää tai toimittaa lähetekuoren sen seurakunnan vaalilautakunnalle, jonka vaaliin äänestäjä osallistui (seurakuntien osoitteet kootusti tuostettavissa tähän tarkoitukseen [Seurakuntavaalit](#)-sivulta). Lähetekuoret postitetaan tai toimitetaan eteenpäin jokaisen päivän päätteeksi.

7.8 Äänestäjän henkilöllisyyden toteaminen

Äänestäjän on esitettävä vaalitoimitsijalle henkilöllisyystodistus tai muu riittävä selvitys henkilöllisyydestään (KJ 9:23). Äänestäjän esittämä ilmoituskortti (ilmoitus äänioikeudesta) ei riitä äänestäjän tunnistamiseen. Henkilöllisyys on selvitettävä ennen äänestysasiakirjojen antamista äänestäjälle. Säännönmukaisessa tapauksessa äänestäjän tulee esittää vaalitoimitsijalle kuvallinen asiakirja, joka todistaa äänestäjän henkilöllisyyden (henkilöllisyystodistus). Henkilöllisyystodistuksena voi toimia poliisin myöntämä henkilökortti tai passi. Lisäksi ajokorttia ja kuvallista Kela-korttia voidaan pitää riittävänä selvityksenä henkilöllisyydestä.

Henkilöllisyyttä todistavaa asiakirjaa äänestäjältä ei kuitenkaan ole ehdottomasti vaadittava, jos hänen henkilöllisyytensä muutoinkin on varmasti todennettavissa, esimerkiksi silloin, jos vaalitoimitsija tuntee äänestäjän. Aiemmissa vaaleissa on käynyt ilmi, että kaikki eivät välttämättä omista passia, ajokorttia tai muutaakaan vastaavaa asiakirjaa.

Mikäli vaalitoimitsija ei tunne äänestäjää, äänestäjän henkilöllisyyden selvittäminen voi olla ongelmallista. Näissä tapauksissa vaalitoimitsijan on pyrittävä arvioimaan tilanne kokonaisvaltaisesti sen perusteella, miten luotettavana vaalitoimitsija pitää äänestäjän antamaa muuta selvitystä ja tilannetta yleensä. Joissakin tapauksissa tällaisella äänestäjällä voi olla mukanaan muita asiakirjoja, jotka - vaikka niissä ei valokuvaa olekaan - saattavat vahventaa äänestäjän henkilöllisyyttä. Äänestäjällä voi myös olla mukanaan saattajia, jotka kykenevät paitsi selvittämään oman henkilöllisyytensä, myös suullisesti todistamaan saatettavan henkilöllisyyden. Vaalitoimitsijan on tällaisissa tilanteissa käytettävä harkintavaltaansa. On kuitenkin huomattava, että tässä mainitut esimerkit voidaan hyväksyä selvityksiksi äänestäjän henkilöllisyydestä vain poikkeustapauksissa ja vain silloin, kun vaalitoimitsija pitää saatua selvitystä kokonaisvaltaisesti luotettavana.

7.9 Äänestäjän avustaminen

Äänestäjän pyynnöstä vaalitoimitsijan on autettava häntä äänestämisessä. Avustaja voi avustaa äänestäjää muun muassa merkinnän tekemisessä äänestyslippuun ja täyttämällä äänestäjän puolesta lähetekirjelomakkeen.

Henkilöt, joiden kyky tehdä äänestysmerkintä on oleellisesti heikentynyt, saavat käyttää apuna myös itse valitsemaansa avustajaa. Tämä koskee sokeiden ja muiden vammaisten lisäksi myös henkilöitä, joille esimerkiksi äkillinen sairaus on aiheuttanut kyvyttömyyden tehdä äänestysmerkintä.

Se, jolla on oikeus avustaa äänestäjää äänestysmerkinnän tekemisessä, on velvollinen tunnollisesti täyttämään, mitä äänestäjä osoittaa ja pitämään salassa äänestystoimittuksessa saamansa tiedot. Avustaja ei missään tapauksessa saa suositella äänestäjälle, ketä ehdokasta tämän olisi äänestettävä. Ehdokas tai hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa ei voi toimia avustajana (KJ 9:19,2 sekä 9:24,3).

Mikäli äänestäjä ei esimerkiksi vamman vuoksi kykene tekemään mitään merkintöjä tai mikäli hän pystyy tekemään ainoastaan puumerkin, lähetekirjeeseen voidaan merkitä kohtaan "Ennakoäänestäjän allekirjoitus" esimerkiksi "Matti Virtasen puolesta Liisa Lahtinen".

7.10 Vaalitoimituksen keskeyttäminen

Jos vaalitoimitus joudutaan pakottavasta syystä päivän aikana keskeyttämään, vaalitoimitusjoiden on huolehdittava tarkoin ennakoäänestysasiakirjoista ja pidettävä ne valvottuna. (KJ 9:41)

7.11 Luettelon pitäminen ennakolta äänestäneistä

Ennakoäänestyspaikassa äänestäjistä on pidettävä luetteloa, johon merkitään äänestäjän nimi, seurakunta, jossa äänestäjä ilmoituksensa mukaan on merkitty äänioikeuttujen luetteloon, sekä päivä, jolloin äänestäminen on tapahtunut (KJ 9:27). Kirkkohallitus on valmistuttanut lomakepohjia luettelon pitoa varten [Seurakuntavaalit](#)-sivuilta tulostettavaksi.

Lomakepohjaan voidaan tulostaa tarvittava määrä lisää sivuja. Ennakoäänestyksen päätyttyä luettelon sivut numeroidaan ja nidotaan yhdeksi nipuksi. Päällimmäiseen lomakkeeseen merkitään ennakoäänestyspaikka sekä äänestäneiden yhteismäärä.

Mahdollista muutoksenhakua varten ennakoäänestyksestä tulee pitää myös pöytäkirjaa.

7.12 Ennakoäänestysasiakirjojen toimittaminen vaalilautakunnille

Lähetekuorten lähettäminen

Vaalitoimitsijan tulee huolehtia siitä, että lähetekuoret lähetetään tai toimitetaan asianomaisen seurakunnan vaalilautakunnalle **viivytyksettä jokaisen äänestyspäivän päätteeksi.**

Jos lähetekuoria ei voida lähettää tai toimittaa jonakin ennakoäänestyspäivänä edelleen, lähetekuoret on säilytettävä yön yli lukitussa paikassa, mieluiten kassakaapissa tai vastaavassa tilassa.

Lähetekuorten on ehdottomasti oltava perillä vaalilautakunnissa viimeistään **13.11.2026 klo 16. Tämän ajankohdan jälkeen tulleita lähetekuoria ei voida ottaa huomioon ääntenlaskennassa.**

Lähetekuorten lajittelu

Lähetekuorten lajittelu on suositeltavaa, jos siihen jää aikaa, jotta lähetekuorten toimittaminen tai postittaminen sujuisivat vaivattomasti jokaisen äänestyspäivän päätteeksi.

Vaalitoimitsijan on suositeltavaa lajitella lähetekuoret ennakoäänestyspaikassa seuraaviin ryhmiin:

- 1) oman seurakunnan vaalilautakunnalle osoitetut lähetekuoret
- 2) oman seurakuntayhtymän tai alueen seurakuntien vaalilautakunnille osoitetut lähetekuoret
- 3) muiden seurakuntien vaalilautakunnille osoitetut lähetekuoret.

7.13 Ennakkoäänestys laitoksissa

On suositeltavaa, että vaalilautakunta pyrkii järjestämään ennakkoäänestysmahdollisuuden myös mahdollisimman monessa laitoksessa ja ympärivuorokautista hoitoa antavassa terveydenhuollon yksikössä. Ennakkoäänestystä voidaan järjestää esimerkiksi sairaaloissa, terveyskeskusten vuodeosastoilla, vanhainkodeissa sekä palvelutaloissa.

Ennakkoäänestykseen erilaisissa laitoksissa sovelletaan pääsääntöisesti samaa menettelyä kuin yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa.

Ennakkoäänestyksen järjestämisestä laitoksessa on sovittava hyvissä ajoin etukäteen laitoksen henkilökunnan kanssa.

Ennakkoäänestys voidaan toimittaa esimerkiksi sairaalassa siten, että vaalitoimitsijat ottavat aluksi äänestäjiä vastaan laitoksen ruokasalissa tai muussa suurehkossa ja tarkoitukseen soveltuvassa huoneessa ja tämän jälkeen vaalitoimitsijat käyvät erikseen niiden liikuntakyvyttömiä vuodepotilaiden luona, jotka ovat ilmoittaneet olevansa halukkaita käyttämään äänioikeuttaan. Potilashuoneisiin sisään mentäessä on hyvä varmistaa hoitohenkilökunnalta vielä tapauskohtaisesti, milloin on sopiva hetki äänestykselle.

Kun ennakkoäänestys toimitetaan potilashuoneessa tai vastaavassa tilassa, on paikalla oltava aina kaksi vaalitoimitsijaa.

Kaikille asianomaisessa laitoksessa oleville ennakkoäänestämiseen oikeutetuille on varattava yhdenvertainen mahdollisuus äänioikeuden käyttämiseen. Vaalitoimitsijoiden on hyvä vielä ennen poistumistaan laitoksesta varmistaa henkilökunnalta, että kaikki halukkaat ovat saaneet mahdollisuuden äänestää.